

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 9. 4. 2025

Správne konanie: 0039/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0139/SKO/2024)
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 2. 4. 2025

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, rozhodla, že správne konanie č. 0039/SKO/2025 vedené voči vysielateľovi voči vysielateľovi MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom Bratislavská 1/a, Bratislava - Záhorská Bystrica, 843 56, IČO 31 444 873, podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vyhotoví písomné znenie rozhodnutia a zašle ho účastníkovi konania.

T: 23. 4. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok prešetrenia podnetu.

T: 21. 4. 2025

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 6. 11. 2024 začala správne konanie voči vysielateľovi MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TV MARKÍZA dňa 9. 8. 2024 o cca 19:00 hod. odvysielal program *Televízne noviny*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 11. 12. 2024, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0039/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0139/SKO/2024). Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol záznam vysielania programu *Televízne noviny* odvysielaného dňa 9. 8. 2024 o cca 19:00 hod. na programovej službe TV MARKÍZA a popis skutkového stavu.

Dňa 12. 12. 2024 bol Rade doručený list účastníka konania, ktorým požiadal o primerané predĺženie lehoty na vyjadrenie k správne konaniu. Na základe žiadosti účastníka konania o predĺženie lehoty Rada listom č. 04021/2024 zo dňa 16. 12. 2024 požiadala účastníka konania, aby k predmetu správneho konania zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy, a to najneskôr **do 20 dní** odo dňa doručenia tohto listu.

Dňa 27. 2. 2025 bolo Rade doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 6. 11. 2024 a uplynie dňa 6. 5. 2025. Objektívna 18 - mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 9. 8. 2024 a uplynie dňa 9. 2. 2026.

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: *Televízne noviny*

Deň vysielania: 9. 8. 2024

Čas vysielania: 19:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca:

18:59:40 začiatok záznamu vysielania (sponzorské odkazy)

18:59:55 štúdio TN

19:00:10 začiatok programu *Televízne noviny*

headlines

príspevky:

- Prehovoril muž, ktorého vinia z vraždy
- Spávať pokojne nebude
- Preverujú pochybenie policajtov
- Úplná uzávera cesty
- Výsluhový dôchodok lákadlom
- Situácia vo Viedni
- Začal sa festival Grape
- Nebezpečný odpad majú skladovať rok
- Začínajú s opravou
- Drogy v konzervách
- Televízny duel bude v septembri
- Ďalší útek
- Požiar v Chorvátsku
- Banksyho dielo už stihli ukradnúť
- Ďalšia vlna horúčav

19:24:25 prerušenie programu

Reklama

19:25:33 pokračovanie programu *Televízne noviny*

- Ako Slováci reagujú na domáce násilie
- Nákup školských pomôcok
- Ako zvládnuť náklady na pomôcky
- Koalíciu rozhádala výchova detí
- Rusko vyhlásilo núdzovú situáciu v Kurskej oblasti
- Konflikt záujmov nevidí

19:42:16 prerušenie programu

Reklama

19:50:20 pokračovanie programu *Televízne noviny*

19:50:27 namietaný príspevok s názvom *Úlomky z dronu zabili Slováka*

Moderátor: „Vojna na blízkom východe má prvú slovenskú obeť.“

Moderátorka: „Úlomky zostreleného dronu zasiahli v Izraeli 27-ročného muža z Bratislavy.“

Moderátor: „Tri dni bojoval v nemocnici o život.“

Redaktor: „Všetko sa to stalo tento utorok okolo obeda v meste Nahalia na severe Izraela. Takto letel libanonský dron ponad mesto. Po tom, ako izraelská protivzdušná obrana dron zostrelila, úlomky z neho zranili 18-tich ľudí. Medzi nimi aj 27-ročného Michaela z Bratislavy.“

George, brat zosnulého: „Išiel k jednému kamarátovi, niekedy okolo obeda. A v tom momente, keď stál niekde na križovatke alebo zastal na semafore, tak zrazu niekde neďaleko neho vybuchla raketa, ktorá bola odstrelená.“

Redaktor: „Následne ho previezli do neďalekej nemocnice, kde sa ho lekári snažili zachrániť.“

Tsvi Sheleg, lekár z izraelskej nemocnice: „Jeden pacient prišiel v kritickom stave s veľmi ťažkým poranením hlavy. Na operačnej sále je už niekoľko hodín a lekári sa snažia bojovať o jeho život. Zvyšok má ľahké poranenia alebo sú iba v šoku.“

Redaktor: „Po troch dňoch však dnes ráno Michael ťažkým zraneniam podľahol.“

George, brat zosnulého: „Bohužiaľ to zranenie jeho bolo veľmi, veľmi vážne. Tie črepiny ako zasiahli do tej zadnej časti hlavy, priamo do mozgu.“

Redaktor: „Michael vyštudoval Chemickú a potravinársku fakultu na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave. Aktuálne sa venoval doktorandskému štúdiu. Do Izraela prišiel navštíviť aj so svojím bratom rodičov, ktorí tam žijú. Situácia na Blízkom východe je aj naďalej nebezpečná. Preto ministerstvo zahraničných vecí vyzýva občanov, aby do týchto krajín necestovali, prípadne ak sa v nich nachádzajú, aby ich opustili.“

Stanovisko ministerstva zahraničných vecí: „V tejto súvislosti odporúčame občanom Slovenskej republiky necestovať do Izraela a na palestínske územia.“

Redaktor: „Ladislav Žigo, televízia Markíza.“

– Chybičky krásy parížskej olympiády

– Dožinky na sídlisku

– Zebrí úspech

– Až k hranici vesmíru

20:00:40 koniec programu Televízne noviny

predel

sponzorské odkazy

20:01:36 *Predpoveď počasia*

20:04:49 koniec záznamu vysielania

* * *

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. „Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.“

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Na televíznej programovej službe TV MARKÍZA dňa 9. 8. 2024 o cca 19:50:27 hod. v spravodajskom programe *Televízne noviny* bol odvysielaný príspevok *Úlomky z dronu zabili Slováka*. Tento príspevok obsahoval informácie o smrti 27-ročného Slováka Michaela Samaru v Izraeli. Podľa informácií uvedených v príspevku ho mal zabiť úlomok zostreleného libanonského dronu v meste Nahalia (resp. Naharia) na severe Izraela, a to po tom, ako izraelská protivzdušná obrana tento dron zostrelila. Redaktor v príspevku uviedol: „Po troch dňoch však dnes ráno Michael ťažkým zraneniam podľahol.“. Názov príspevku *Úlomky z dronu zabili Slováka* bol počas predmetného príspevku zobrazený na dolnej lište obrazovky v textovej podobe.

V rámci predmetného príspevku odznelo okrem iného nasledovné, cit.:

Moderátor: „Vojna na blízkom východe má prvú slovenskú obeť.“

Moderátorka: „Úlomky zostreleného dronu zasiahli v Izraeli 27-ročného muža z Bratislavy.“

Moderátor: „Tri dni bojoval v nemocnici o život.“

Redaktor: „Všetko sa to stalo tento utorok okolo obeda v meste Nahalia na severe Izraela. Takto letel libanonský dron ponad mesto. Po tom, ako izraelská protivzdušná obrana dron zostrelila, úlomky z neho zranili 18-tich ľudí. Medzi nimi aj 27-ročného Michaela z Bratislavy.“

George, brat zosnulého: „Išiel k jednému kamarátovi, niekedy okolo obeda. A v tom momente, keď stál niekde na križovatke alebo zastal na semafore, tak zrazu niekde neďaleko neho vybuchla raketa, ktorá bola odstrelená.“

Redaktor: „Následne ho previezli do neďalekej nemocnice, kde sa ho lekári snažili zachrániť.“

Tsvi Sheleg, lekár z izraelskej nemocnice: „Jeden pacient prišiel v kritickom stave s veľmi ťažkým poranením hlavy. Na operačnej sále je už niekoľko hodín a lekári sa snažia bojovať o jeho život. Zvyšok má ľahké poranenia alebo sú iba v šoku.“

Redaktor: „Po troch dňoch však dnes ráno Michael ťažkým zraneniam podľahol.“

George, brat zosnulého: „Bohužiaľ to zranenie jeho bolo veľmi, veľmi vážne. Tie črepiny ako zasiahli do tej zadnej časti hlavy, priamo do mozgu.“

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, v predmetnom príspevku bola uvedená informácia, že úlomky z libanonského dronu zabili Slováka. Informácia bola súčasťou názvu príspevku a nachádzala sa v dolnej časti obrazovej reportáže počas vysielania príspevku, avšak odznela tiež z úst moderátorky aj redaktora. Michaelov brat George Samara v príspevku uviedol, že Michael išiel okolo obeda ku kamarátovi a v tom momente, keď stál na križovatke alebo zastal na semafore, „zrazu niekde neďaleko neho vybuchla raketa, ktorá bola odstrelená.“ Vo svojom vyjadrení George Samara žiaden dron nespomenul.

V deň odvysielania príspevku už boli v popoludňajších hodinách k dispozícii informácie, že slovenský občan Michael Samara bol omylom zasiahnutý nefunkčnou izraelskou raketou protivzdušnej obrany, čiže nie úlomkami dronu z Libanonu. Napr. izraelský denník *Haaretz* dňa 9. 8. 2024 priniesol informáciu o dopade izraelskej rakety protivzdušnej obrany na vozovku, počas ktorého prišiel o život slovenský občan Michael Samara, a uviedol: „Už skôr tento týždeň [izraelská] armáda prezentovala závery predbežného vyšetrovania. To ukázalo, že Samara bol omylom zasiahnutý nefunkčnou raketou protivzdušnej obrany, ktorá bola odpálená s cieľom zneškodniť dron vypustený z Libanonu. Vyšetrovanie ukázalo, že raketa spadla po tom, čo nevybuchla vo vzduchu tak ako mala.“¹ Rovnakú informáciu priniesol dňa 9. 8. 2024 v čase o 14:15 hod. aj izraelský online denník *The Times of Israel*. V článku uviedol, že „počas útoku v utorok [6. 8. 2024] raketa Železnej kupoly minula jeden s výbušninami naplnených dronov Hizballáhu a zasiahla diaľnicu číslo 4 neďaleko Naharie. Sammarah bol vážne zranený šrapnelom pri náraze rakety protivzdušnej obrany a následne prevezený do nemocnice Galilee Medical Center v Naharii na ošetrovanie. Skoršie dnes týmto zraneniam podľahol, vyjadrila sa nemocnica.“² Dňa 9. 8. 2024 o 15:24 hod. túto informáciu priniesol český denník *Mladá Fronta Dnes* na svojom spravodajskom serveri *iDnes*, pričom sa odvolal na denník *Times of Israel*: „Pri úterním útoku strela izraelského systému Iron Dome minula cieľ, ktorý mala zničiť, a dopadla na diaľnicu. Samaru vážne poranily úlomky rakety a v pátek v nemocnici zemrel, píše portál *The Times of Israel*.“³ V rovnaký deň o 15:30 hod. s odvolaním sa na Českú tlačovú kanceláriu (ČTK) priniesol totožnú informáciu aj spravodajský server <https://www.aktualne.cz/>.⁴

Z uvedených informácií je zrejmé, že vysielateľ už v čase zostavovania príspevku mal možnosť mať aktuálne informácie o skutočnej príčine vážnych zranení, na následky ktorých zahynul slovenský občan

¹ <https://www.haaretz.com/israel-news/2024-08-09/ty-article/israeli-man-dies-after-being-wounded-by-malfunctioning-interception-of-hezbollah-drone/00000191-3722-dd83-a9bb-77ba62d00000>

² https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/mikhail-samara-succumbs-to-wounds-caused-by-malfunctioning-iron-dome-missile-amid-hezbollah-attack/

³ https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/izrael-valka-hamas-pasmo-gazy-hizballah-smrt-student.A240809_151114_zahranicni_dtt

⁴ <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/po-utoku-hizballahu-na-sever-izraele-zemrel-muz-ktery-studov/r~b3e53082565311ef80bfac1f6b220ee8/>

Michael Samara. Predmetný program, resp. príspevok preto mohol sprostredkovať nepresnú, resp. nepravdivú informáciu, ktorá mohla mať negatívny vplyv na objektivnosť alebo nestrannosť spravodajského programu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto podľa Rady vzniklo dôvodné podozrenie, že odvysielaním programu *Televízne noviny* dňa 9. 8. 2024 o cca 19:00 hod. na programovej službe TV MARKÍZA, a to konkrétne príspevku *Úlomky z dronu zabili Slováka*, mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Účelom správneho konania bolo teda preveriť podozrenie z porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zo strany vysielateľa.

* * *

Účastník konania vo svojom vyjadrení, ktoré bolo Rade doručené dňa 27. 2. 2025, uviedol, že **sa nestotožňuje so záverom, že mohlo dôjsť k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zo strany účastníka konania.**

Vo svojom vyjadrení účastník konania okrem iného uviedol:

„V zmysle rozhodovacej praxe Rady sa za hlavné kritériá objektivity vo všeobecnosti považujú relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia. Miera nutnosti naplnenia daných kritérií bude však vždy závisieť od okolností konkrétneho prípadu a je potrebné ju skúmať v kontraste s právom na slobodu prejavu Vysielateľa a právom verejnosti na informácie.

(...)

Článok 26 ods. 4 ústavy zároveň upravuje možnosť obmedziť slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie. Prípadné obmedzenie však musí byť uložené na základe zákona a musí byť preukázané, že je v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, ochranu bezpečnosti štátu, ochranu verejného poriadku alebo ochranu verejného zdravia a mravnosti. Zároveň obmedzenie pritom musí byť striktne primerané chránenému záujmu a nie je možné ho urobiť preventívne ani vo väčšej miere ako je nevyhnutne potrebné. V prípade pochybností či podmienky obmedzenia boli alebo neboli splnené, je nutné vždy rozhodnúť v prospech ochrany slobody slova a jej obmedzenie odmietnuť. Inak by mohla nastať demokratickou spoločnosťou absolútne neakceptovateľná situácia kedy by nedochádzalo k voľnému šíreniu názorov či informácií, a to nie z nezáujmu o danú tému ale zo strachu pred možným postihom zo strany Rady za šírenie informácie, pri ktorej Vysielateľ nemôže s absolútnou určitosťou potvrdiť jej pravdivosť.

(...)

Ak ide o vec verejného záujmu, široko rozoberanú v médiách musí byť postup veľmi opatrný, nakoľko sankcie uložené vnútroštátnym orgánom môžu svojou povahou odradiť tlač od účasti na diskusii o problémoch legitímneho verejného záujmu. Hoci tlač nesmie prekročiť mantinely stanovené okrem iného v záujme „ochrany povesti a práv iných“, jej povinnosťou je rozširovať informácie a myšlienky vo veciach verejného záujmu. Nielenže má tlač za úlohu rozširovať takéto informácie a myšlienky, ale aj verejnosť má právo prijímať ich. Ak by tomu nebolo tak, tlač by nemohla mať dôležitú úlohu „strážneho psa verejnosti“. (Jersild proti Dánsku, 1994).

V predmetnom prípade sa jednalo o aktuálnu informáciu mimoriadneho verejného záujmu, nakoľko dôsledkom konfliktu na Blízkom východe došlo k úmrtiu slovenského občana. Informácia o úmrtí

slovenského občana, navyše civilistu, v dôsledku konfliktu medzi Izraelom na jednej strane a palestínskym Hamasom, resp. súvisiacim konfliktom s Libanonom na strane druhej, teda bola nosnou a hlavnou informáciou celej reportáže.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) k požiadavke objektívnosti a nestrannosti uviedol, že zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou Rady ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky nie je možné vyvodiť z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií, keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor. (Nález ÚS SR zo dňa 18.12.2014, sp. zn. II. ÚS 307/2014)

ÚS SR v citovanom náleze ďalej uviedol, že účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 25 písm. b) ZoMS (pozn.: predtým § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.) s tým spojenou právomocou Rady ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti.

Judikatúra ÚS SR a rovnako ani judikatúra ESLP nepopiera právo novinára dopustiť sa aj určitého zjednodušenia, či dokonca nepresnosti, avšak za súčasného rešpektovania zásady, že uverejnenie informácií v relevantnom čase zodpovedalo reálne existujúcim skutočnostiam. (Např. uznesenie ÚS SR zo dňa 19.10.2011, sp. zn. I. ÚS 390/2011 alebo nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 156/99)

ÚS SR vo svojom náleze zo dňa 28.10.2010, č. k. IV. ÚS 107/2010-58 uviedol, že „Rovnako nemožno súhlasiť ani s tvrdením krajského súdu, že „Skutočnosť, či pôvodca zásahu si bol vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia, alebo či išlo iba o nedbalé preberanie poznatkov a ich rozširovanie, je bezvýznamná“, pretože popiera základné východiská judikatúry ESLP garantujúce slobodu prejavu, a to zvlášť vo vzťahu **k novinárom a médiám, ktorým je v tejto sfére poskytnuté privilegované postavenie vrátane možnosti dopustiť sa aj určitého zjednodušenia, či dokonca nepresnosti pri rešpektovaní zásady, že celkové vyznenie uverejnených informácií v relevantnom čase zodpovedalo reálne existujúcim skutočnostiam (porovnaj k tomu např. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 156/99).**“

Radou namietaná nepresná informácia spočívala v tom, že v reportáži sa uvádza, že slovenského občana M. Samaru usmrtili úlomky zostreleného libanonského dronu. M. Samara pritom zomrel následkami zásahu zlyhanej rakety izraelskej protivzdušnej obrany.

Médiá však často disponujú informáciami, ktoré je potrebné zverejniť vo verejnom záujme, a to v čo najkratšom čase. Správy sú pominuteľným produktom a zdržiavať ich zverejnenie, dokonca aj na krátky čas môže výrazne znížiť ich hodnotu a zaujímavosť. Nebolo by spravodlivé požadovať od médií, aby informácie zverejňovali až vtedy, keď bude ich pravdivosť potvrdená s úplnou istotou. Médiá by v takom prípade nemohli plniť svoju povinnosť informovať verejnosť o veciach verejného záujmu a zároveň by boli postavené pred nesplniteľnú úlohu. Aj najpochvejší a najdôkladnejší novinár niekedy urobí neúmyselnú chybu a trestanie každej takejto chyby by mohlo zmariť či zabrzdiť včasné poskytovanie informácií o veciach verejného záujmu a verejnú diskusiu, ktorá je základným predpokladom demokratickej spoločnosti (The Sunday Times v. Spojené kráľovstvo, 1979).

Informáciou verejného záujmu, ktorú reportáž priniesla, bolo úmrtie slovenského občana v dôsledku konfliktu medzi Izraelom a Libanonom po raketovom útoku na územie Izraela. Táto informácia zostáva nedotknutá v každom ohľade, či M. Samara zomrel po zásahu úlomkov libanonského dronu, alebo v dôsledku zlyhanej rakety izraelskej protivzdušnej obrany. Pôvod rakety alebo dronu nemení obsah informácií v reportáži, keďže nosnou informáciou je záver, že slovenský občan zomrel v dôsledku

prebiehajúceho konfliktu. Táto informácia zodpovedá skutočnostiam existujúcim v čase odvysielania reportáže, resp. je aktuálna a úplná až doposiaľ.

Radou namietaná informácia sa nedotýka ani objektívnosti alebo nestrannosti spravodajského programu. Reportáž priniesla komplexné informácie a vyjadrenia dotknutých osôb, pričom bola spracovaná bez toho, aby sa redaktor priklonil na ktorúkoľvek stranu. Faktom totiž zostáva, že slovenský občan M. Samara zomrel na následky raketového útoku v priamej súvislosti s konfliktom na Blízkom východe. Táto nosná informácia reportáže je pôvodom rakety (dronu) nedotknutá. Zároveň k zlyhaniu izraelskej rakety protivzdušnej obrany (alebo aj dopadu libanonského dronu) by nedošlo, keby neprebíhal v danej oblasti ozbrojený konflikt.

Články zahraničných médií, na ktoré sa Rada v Oznámení odvoláva, boli v čase vývoja dostupných informácií aktualizované a neboli zverejnené s takým obsahom, aký je v nich dostupný teraz. Cieľom reportáže nebolo poukázať na to, ktorá strana konfliktu smrť slovenského občana zavinila alebo kto za ňu zodpovedá, keďže počas prebiehajúceho konfliktu nie je na mieste označovať vinníka a nie je to ani úlohou Vysielateľa v rámci spravodajstva. Cieľom reportáže bolo priniesť verejnosti informácie, že vojna na Blízkom východe má prvú slovenskú obeť. Keby v danej oblasti neprebíhal ozbrojený konflikt, nelietali by tam ani drony, ani rakety protivzdušnej obrany a nedochádzalo by ani k nimi spôsobeným úmrtiam. O konflikte Izrael-Hamas (resp. neskôr aj so zapojením Hizballáhu z Libanonu) Vysielateľ informuje takmer denne a snaží sa prinášať informácie maximálne objektívne.

Zároveň Vysielateľ dáva do pozornosti, že informácie zverejnené izraelskou armádou v danom čase neboli potvrdené, nakoľko sa jednalo len o predbežné vyšetrovanie, ktoré nebolo v danom čase ukončené. Tieto informácie nebolo možné považovať za úplné, či konečné, pri ktorých by bolo možné ich pravdivosť akokoľvek prezumovať. Vyšetrovanie izraelskej armády bolo ukončené až takmer po šiestich mesiacoch po udalosti, následkami ktorej M. Samara zahynul. **Až dňa 30.01.2025 došlo k zverejneniu oficiálnej informácie izraelskej armády**, že M. Samara zomrel následkami rakety izraelskej armády, ktorá minula jeden z dronov Hizballáhu. Informácie od izraelskej armády, na ktoré sa Rada odvoláva, preto v danom čase neboli potvrdené a Vysielateľ nemal k dispozícii prostriedky, aby ich mohol spoľahlivo overiť, najmä v čase prebiehajúceho konfliktu, kedy sa informácie potvrdzujú alebo vyvracajú s ohľadom na dynamický vývoj konfliktu mimoriadne náročne.

Dôkaz: článok „IDF confirms interceptor that killed man in August was from auxiliary defense system“ zo dňa 30.01.2025, dostupný na: <https://www.timesofisrael.com/idf-confirms-interceptor-that-killed-man-in-august-was-from-auxiliary-defense-system/>

Zohľadniac vyššie citovanú judikatúru, nepresnosť informácie o izraelskej rakete, ktorá usmrtila M. Samaru, nemá za následok, že celkové vyznenie reportáže nezodpovedá existujúcim skutočnostiam. Uverejnením danej informácie zároveň nedošlo k porušeniu práv a slobôd iných alebo ohrozeniu bezpečnosti štátu, verejného poriadku, či verejného zdravia a mravnosti, **a teda nie je naplnený zákonný predpoklad pre obmedzenie slobody prejavu Vysielateľa**. Sankcionovanie Vysielateľa za uvedenú nepresnosť by bolo v priamom rozpore s judikatúrou ÚS SR, ktorá poskytuje médiám možnosť dopustenia sa určitej nepresnosti, a to najmä pri témach verejného záujmu, ktorou úmrtie slovenského občana (civilistu) v rámci vojnového konfliktu nepochybne je. Takáto sankcia by zároveň pôsobila pre médiá odstrašujúco a odradila by ich od prinášania aktuálnych informácií o prebiehajúcom vojenskom konflikte, pri ktorého dynamickom vývoji nemožno s úplnou určitosťou potvrdiť v danom čase dostupné informácie. Následkom trestania Vysielateľa v predmetnom správnom konaní by teda bolo obmedzenie základnej činnosti spravodajstva, ktorou je prinášať aktuálne informácie verejného záujmu verejnosti.

(...)

Vysielateľ zastáva názor, že s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvysielaním programu Televízne noviny a v ňom obsiahnutej reportáži Úlomky z dronu zabili Slováka nedošlo

v danom prípade k porušeniu povinnosti Vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.“

* * *

Všeobecné východiská posudzovania:

Možno konštatovať, že vzhľadom na mienkotvorný charakter spravodajských programov je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákom, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si na danú otázku svoj vlastný názor.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, **presnosť**, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia. Medzi kritéria objektívneho spravodajstva je teda možné zaradiť aj **presnosť** sprostredkovaných informácií.

Odborná literatúra z oblasti teórie mediálnej komunikácie uvádza: „Ústredným pojmom ve vzťahu ke kvalite informácií je patrne pojem objektivita, zejména ve vzťahu ke zpravodajství. (...) Hlavními rysy objektivit jsou: osvojení si pozice odstupu a neutrality ve vzťahu k předmětu zpravodajství (tedy vylučování subjektivního pohledu či osobního zaujetí); absence stranění (to znamená nestavět se ve sporech na ničí stranu a zdržet se jakékoli předpojatosti); **oddanost přesnosti** a dalším kritériím pravdivosti (jako jsou relevance a úplnost); absence skrytých motivů nebo služby třetí straně.“ (McQuail, D.: Úvod do teorie masové komunikace. 4. vydanie. Praha: Portál, 2009, s. 210)

Odborná literatúra z oblasti teórie mediálnej komunikácie tiež uvádza: „Přesnost je ústředním kritériem kvality žurnalistického sdělení. Zpráva smí, na rozdíl od románu, obsahovat pouze výpovědi odpovídající realitě. ... Přesnost nelze jednoduše zkoumat pouhou obsahovou analýzou. Ověřit, zda výpovědi ve zprávě odpovídají skutečnosti, je možné pouze tak, že ji metodicky opodstatněným postupem porovnáme s realitou. ... Přesnost údajů v mediálním zpravodajství lze ověřit porovnáním s jinými prameny. Nejspolehlivěji je můžeme ověřit, srovnáme-li je přímo s originálními prameny nebo videozáznamem událostí.“ (Hagen, L.: Informační kvalita a její měření. In: Hagen, L. - Končelík, J. - Reifová, I. - Scherer, H. - Schulz, W.: Analýza obsahu mediálních sdělení. Praha: Karolinum, 2011, s. 57)

Z judikatury súdov vyplýva, že jednotlivé kritériá, resp. požiadavky vyplývajúce z objektivity nemožno uplatňovať mechanicky, ale uplatnenie týchto požiadaviek sa vždy musí prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu, napr. téme programu alebo typu programu. Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „**Pojmy objektivnost a nestrannost sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.**“

Potrebná miera naplnenia jednotlivých kritérií objektivity teda vždy závisí od okolností konkrétneho prípadu a pri jej posudzovaní je tiež potrebné zohľadniť aj na jednej strane právo na slobodu prejavu vysielateľa a právo verejnosti na informácie a na druhej strane potrebu ochrany ústavných a verejných záujmov vo vysielaní.

V predmetnom prípade je potrebné posúdiť, či v spravodajskom programe (spravodajskom príspevku) bola v potrebnej, resp. náležitej miere dodržaná požiadavka **presnosti**.

Vzhľadom na absenciu judikatúry slovenských súdov, ktorá by sa špecificky a detailne zaoberala predmetnou problematikou je možné v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať aj na rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho správneho súdu ČR.⁵

Požiadavkám na spravodajské programy sa venoval napríklad rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012, v ktorom súd uviedol: „*K pojmům zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (...), podle níž je úkolem zpravodajství pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet. Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost nezaujatě informovat, teprve cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat. Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). (...) Důraz na důsledné dodržování zásad objektivit a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických. (...) Míra tolerance vůči případným prohřeškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivit a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci. (...) Vzhledem k tomu, že zásada objektivit byla v daném případě porušena v pořadu zpravodajském, lze takové pochybení dle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako relativně závažnější, než stalo-li by se tak v pořadu politicko-publicistickém.*“

Článok 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zakotvuje právo na slobodu prejavu, ktoré zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice, pričom článok 10 ods. 2 zakotvuje dôvody prípustného obmedzenia slobody prejavu. Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach uvádza, že „záruka poskytovaná podľa článku 10 novinárom informujúcim o záležitostiach všeobecného záujmu je podmienená tým, že novinári konajú **v dobrej viere** s cieľom poskytovať **presné a spoľahlivé informácie v súlade s etikou žurnalistiky**“ (napr. rozhodnutia *Bladet Tromsø a Stensaas v. Nórsko*, *Fressoz a Roire v. Francúzsko* alebo *Goodwin v. Spojené kráľovstvo*)

Európsky súd pre ľudské práva však uznáva, že médiá často disponujú informáciami, ktoré je potrebné zverejniť vo verejnom záujme, a to v čo najkratšom čase. V rozhodnutí *Sunday Times v. Spojené kráľovstvo* Európsky súd pre ľudské práva uviedol: „*Správy sú pominuteľným produktom a zdržiavať ich zverejnenie, dokonca aj na krátky čas, môže výrazne znížiť ich hodnotu a zaujímavosť.*“

Možno teda konštatovať, že v určitých špecifických situáciách by nebolo spravodlivé požadovať od médií, aby informácie zverejňovali až vtedy, keď bude ich pravdivosť potvrdená s úplnou istotou. Médiá by v takom prípade nemohli plniť svoju povinnosť informovať verejnosť o veciach verejného záujmu, pretože by mohlo byť zabrzdené včasné poskytovanie informácií o týchto veciach a mohla by byť zabrzdená verejná diskusia o veciach verejného záujmu, ktorá je základným predpokladom demokratickej spoločnosti.

V rozhodnutí *Bladet Tromsø a Stensaas v. Nórsko* Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že otázka, či môžu noviny považovať svoje zdroje za spoľahlivé, treba posudzovať „**vo svetle situácie ako sa javila**

⁵ Tieto rozhodnutia interpretujú podobnú právnu úpravu, resp. zákonnú požiadavku „objektivity a vyváženosti“ spravodajských a politicko-publicistických programov zakotvenú v českom právnom poriadku. Relevancia použitia judikatúry českých súdov je okrem obdobnej právnej úpravy podporená aj skutočnosťou, že sa ide o členský štát EU. V harmonizovaných oblastiach je judikatúra iných členských štátov EU v použiteľná ako návod pre rozhodovanie v podobnej veci. V neposlednom rade zohráva rolu aj podobnosť právnej kultúry a jazyková blízkosť.

novinám ... v konkrétnom čase, a nie ako sa javila s odstupom času na základe zistení vyšetrovacej komisie dlho potom.“

Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že „čím závažnejšie je nejaké tvrdenie, tým viac spoľahlivý by mal byť faktický základ“ tohto tvrdenia (napr. rozhodnutie *Pedersen a Baadsgaard v. Dánsko*). V rozhodnutí *Tønsbergs Blad AS a Haukom v. Nórsko* Európsky súd pre ľudské práva naznačil, ktoré skutočnosti považuje pri posudzovaní postupu médií za významné. Európsky súd uviedol: „Súd posúdi správu uverejnenú v novinách ako celok a osobitne zohľadní formulácie použité v sporných častiach správy a kontext, v ktorom boli publikované, ako aj spôsob, ktorým bola správa pripravená... Súd musí preskúmať, či sťažovatelia konali v dobrej viere a či **splnili obvyklú povinnosť novinára preveriť pravdivosť skutkových tvrdení**. Táto povinnosť vyžadovala, že **sa mali spoľahnúť na dostatočne presný a spoľahlivý skutkový (faktický) základ, ktorý mohol byť považovaný za primeraný povahe a miere závažnosti ich tvrdení**, pričom čím sú tvrdenia závažnejšie, tým musí byť tento skutkový základ spoľahlivejší...“

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k deleniu na jednotlivé typy správ uvádza: „Druhá z typológií **dělicí zprávy na bezprostřední zprávy (spot news)**, **vyvíjající se zprávy (developing news)** a **průběžné zprávy (continuing news)** nepostihuje ani tak aktuální naléhavost události a její obsah, ale to, **jakým způsobem jsou postupně odhalovány informace o události v čase a jak se událost z pohledu novinářů vyvíjí**. Bezprostřední zpráva (spot news) je jednorázová, představuje událost, která se objeví najednou v celé své šíři a již se nadále nevyvíjí, novináři k ní již nedostávají nové zásadní informace, které by pozměnili její vyznění. Naopak **k vyvíjející se zprávě (developing news) získávají novináři informace postupně a na jejich základě zprávu inovují**.“ (Trampota, T.: Zpravodajství. Praha: Portál, s. r. o., 2006, s. 31)

Vzhľadom na to možno konštatovať, že pri posudzovaní, či spravodajský príspevok mal potrebnú mieru presnosti, je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, či ide o vyvíjajúcu sa správu, ku ktorej novinári získavajú informácie postupne a na ich základe správu inovujú, resp. upravujú a spresňujú.

Možno tiež podotknúť, že Kancelária Rady v materiáli k správne konaniu č. 839/SKO/2019, na základe ktorého Rada dňa 3. 7. 2019 zastavila správne konanie voči vysielateľovi televíznej programovej služby, uviedla: „Kancelária Rady v súvislosti s predmetnou argumentáciou účastníka konania zdôrazňuje, že **presnosť informácií je základom objektívneho spravodajstva**. Zároveň na tomto mieste nespochybňuje skutočnosť, že s ohľadom na právo verejnosti na informácie a právo médií informovať o otázkach verejného záujmu **sa všeobecne akceptuje skutočnosť, že nie je možné požadovať od novinárov a médií absolútnu presnosť za každých okolností**. Požiadavka presnosti informácií však môže ustúpiť iba v prípade, že trvanie na jej absolútnom naplnení by práve ohrozovalo verejný záujem. Miera tolerancie nepresnosti musí tak byť závislá na reálnej dostupnosti zverejňovaných informácií, možnosti verifikácie ich pravdivosti, či existencie verejného záujmu na ich zverejnení v čo najkratšom čase, keď požiadavka presnosti môže kolidovať s požiadavkou na aktuálnosť.“

Možno tiež podotknúť, že k problematike posudzovania pravdivosti médiami zverejňovaných tvrdení (išlo konkrétne o týždenníkom zverejnené tvrdenia posudzované v rámci sporu na ochranu osobnosti) sa vyjadril aj Ústavný súd SR, ktorý v uznesení sp. zn. II. ÚS 191/2015 z 26. 3. 2015 uviedol: „K pravde kontextuálnej možno odkázať na nedávny nález Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 2051/14 (porov. tiež Vyhnánek, L. Ústavní soud se zastal svobody projevu, In: Bulletin Centra pro lidská práva a demokratizaci č. 3/2015, s. 20). V náleze sa uvádza: „Klíčovou (a nikoliv triviální) otázkou tak je, jaké nároky musí skutkové tvrzení splňovat, aby je bylo možno označit za (ne)pravdivé. Ústavní soud totiž zdůrazňuje, že s ohledem na podstatu a smysl svobody projevu a její ochrany v demokratické společnosti nelze kategorii pravdivosti vnímat maximalisticky jako požadavek na absolutní soulad s objektivním stavem reality, a to v každé situaci a v každém časovém okamžiku. Takovéto pojetí pravdy - byť je obecně jisté možné - totiž v praktické rovině nutně naráží na možnosti a meze lidského poznání

(epistemologické limity). (...) 35. Proto se Ústavní soud přiklání k závěru, že i v případě sporů o pravdivost skutkového tvrzení je třeba vycházet z určitého reálného pojetí kategorie pravdivosti, které bere v úvahu kontext proneseného výroku, zejména, **nakolik byl tento výrok založen na spolehlivých informacích, které jeho autor k dispozici skutečně měl, či je k dispozici přinejmenším mít mohl a měl.** Uvedené přirozeně neznamena, že by kategorie pravdivosti byla subjektivní či zcela závislá na informacích, které má autor výroku (nahodile) k dispozici. Právě naopak - ještě předtím, než pronese skutkové tvrzení, které je způsobilé zasáhnout do osobnostních práv jiné osoby, by každý měl vyvinout určité přiměřené úsilí za účelem zjištění, zda je jím pronášený výrok pravdivý. Míra tohoto úsilí, kterou je od autora výroku možno oprávněně požadovat, se přitom může lišit v závislosti na tom, **nakolik závažný je hrozící zásah do osobnostních práv dotčené osoby či v závislosti na osobě autora výroku (větší nároky budou v tomto ohledu kladeny na novináře, politiky či experty v určitém oboru - tedy na osoby, u nichž lze očekávat vyšší stupeň informovanosti a znalostí, a naopak nižší na „běžné občany“, od nichž tato očekávání požadovat nelze).**“

* * *

Posúdenie predmetného programu a aplikácia vyššie uvedených východísk na predmetný prípad:

Ako bolo uvedené vyššie, účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol: „Informáciou verejného záujmu, ktorú reportáž priniesla, bolo úmrtie slovenského občana v dôsledku konfliktu medzi Izraelom a Libanonom po raketovom útoku na územie Izraela. Táto informácia zostáva nedotknutá v každom ohľade, či M. Samara zomrel po zásahu úlomkov libanonského dronu, alebo v dôsledku zlyhanej rakety izraelskej protivzdušnej obrany. Pôvod rakety alebo dronu nemení obsah informácií v reportáži, keďže nosnou informáciou je záver, že slovenský občan zomrel v dôsledku prebiehajúceho konfliktu. ... Cieľom reportáže nebolo poukázať na to, ktorá strana konfliktu smrť slovenského občana zavinila alebo kto za ňu zodpovedá, keďže počas prebiehajúceho konfliktu nie je na mieste označovať vinníka a nie je to ani úlohou Vysielateľa v rámci spravodajstva. Cieľom reportáže bolo priniesť verejnosti informácie, že vojna na Blízkom východe má prvú slovenskú obeť.“

K tejto argumentácii účastníka konania možno uviesť, že informácia o tom, ako bola spôsobená smrť slovenského občana Michaela Samaru, z ktorej možno následne vyvodiť záver, ktorá strana izraelsko-palestínskeho konfliktu je za smrť slovenského občana zodpovedná, nie je nepodstatnou alebo podružnou informáciou. Primárnym poslanstvom predmetného spravodajského príspevku (reportáže) síce bolo to, že v Izraeli bol usmrtený slovenský občan, ale dôležitou informáciou je nesporne aj to, ako bola jeho smrť spôsobená a ktorá zo strán konfliktu je za jeho smrť zodpovedná. Nie je podstatné, čo účastník konania považuje za cieľ reportáže; podstatná je skutočnosť, že predmetná reportáž obsahovala nielen informácie o smrti slovenského občana, ale aj o tom, ako bola jeho smrť spôsobená.

Informácia, ako bola smrť slovenského občana spôsobená, z ktorej vyplýva, ktorá zo strán izraelsko-palestínskeho konfliktu je za jeho smrť zodpovedná, nie je pre slovenskú verejnosť nepodstatná a nejde o informáciu s povahou nepodstatnej „kuriózy“, ktorá by na verejnú mienku na Slovensku nemala žiadny vplyv.

Téma izraelsko-palestínskeho konfliktu je dlhodobo intenzívne pokrývaná všetkými hlavnými médiami, pričom po teroristickom útoku Hamasu na Izrael 7. októbra 2023 je pokrývaná v intenzívnej miere, a ide o tému, o ktorej sa aj v slovenskej spoločnosti diskutuje, ktorá minimálne časť spoločnosť aj polarizuje a na základe ktorej si časť spoločnosti utvára názor na súčasnú medzinárodnú situáciu a medzinárodný poriadok. Téma diania v Izraeli a Palestíne, téma vzťahov k Židom a Palestínčanom a otázka interpretácie izraelsko-palestínskeho konfliktu, jeho príčin ako aj otázka zodpovednosti za celý konflikt a jeho jednotlivé fázy, súvisí s témami, skutočnosťami a udalosťami, ktoré sú pre Slovenskú republiku a slovenskú verejnosť relevantné a dôležité – napr. súvisí so skutočnosťou, že počas vojnového Slovenského štátu v rokoch 1939 až 1945 prebiehalo prenasledovanie slovenských občanov židovskej národnosti a deportácie slovenských občanov židovskej národnosti do nacistických

vyhladzovacích táborov, v ktorých boli skoro všetci povraždení, so skutočnosťou, že mnoho preživších slovenských občanov židovského pôvodu po 2. svetovej vojne odišlo žiť do Izraela a mnohí Slováci majú v Izraeli svojich známych alebo členov rodiny, súvisí s témou antisemitizmu, s témou tzv. sionizmu, s otázkou, či Izrael neodôvodnene utláča Palestínčanov alebo legitímne bráni svoje záujmy, s témou terorizmu na Blízkom Východe, s témou migrácie z blízkovýchodných krajín, s otázkou spravodlivosti alebo nespravodlivosti povojnového usporiadania v Izraeli, s otázkou primeranosti a spravodlivosti podpory medzinárodného spoločenstva Izraelu alebo Palestíny, s otázkou politiky USA vo svete a s otázkou podpory zo strany USA Izraelu, s otázkou dodržiavania medzinárodného práva, humanitárneho práva a medzinárodných dohovorov, a napokon súvisí aj s celkovým vzťahom a postojom slovenskej verejnosti k Židom a Palestínčanom.

Možno tiež podotknúť, že informácie a správy týkajúce sa medzinárodného diania ovplyvňujú a polarizujú slovenskú spoločnosť čoraz viac – ako príklad možno uviesť informácie o vojne na Ukrajine, o Rusku, o Európskej únii, informácie o politickom vývoji v USA a o jeho vplyve na Európu, o izraelsko-palestínskom konflikte, informácie o migrácii, o epidémiách a šírení chorôb (napr. COVID-19), informácie o kultúrno-etických otázkach a sporoch v rámci tzv. kultúrnej vojny atď. Zároveň možno tiež konštatovať, že v rámci súčasnej geopolitickej situácie vo svete prebieha aj zápas o sféry vplyvu, pričom jedným z významných nástrojov tohto zápasu je šírenie správ, propagandy a informácií o udalostiach vo svete, a to v médiách a na sociálnych sieťach.

Ako bolo uvedené vyššie, účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol, že pri obmedzení slobody prejavu vysielateľa *„musí byť preukázané, že je v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, ochranu bezpečnosti štátu, ochranu verejného poriadku alebo ochranu verejného zdravia a mravnosti“* pričom toto obmedzenie *„musí byť striktne primerané chránenému záujmu“*, a poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, pričom uviedol, že *„Ústavný súd Slovenskej republiky ... k požiadavke objektívnosti a nestrannosti uviedol, že zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou Rady ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky nie je možné vyvodiť z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií, keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor“*.

K tejto argumentácii účastníka konania treba v prvom rade uviesť, že tento konkrétny právny názor Ústavného súdu SR bol následne prekonaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola *„potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov“*, pričom *„cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1“* Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a zásah (sankcia a obmedzenie slobody prejavu vysielateľa) *„zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“* Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa *„bolo určené na zabezpečenie práva verejnosti na vyvážené a nezaújaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných““*. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu *„zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“* Dohovoru.

K vyššie uvedenej argumentácii účastníka konania možno tiež uviesť, že z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. decembra 2014 (po zohľadnení jeho celého znenia, jeho kontextu

a okolností konkrétneho prípadu, ktorý bol predmetom tohto nálezu Ústavného súdu SR) možno vyvodiť, že účelom zákonnej povinnosti objektivity je ochrana ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR – t.j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti – a v záujme ochrany týchto ústavných záujmov môže byť pri uplatňovaní zákonnej povinnosti objektivity obmedzená sloboda prejavu vysielateľa a právo vysielateľa na šírenie informácií.

Na základe vyššie uvedeného možno teda konštatovať, že informácie týkajúce sa medzinárodného diania a medzinárodných konfliktov, ktoré sú predmetom záujmu slovenskej verejnosti alebo ovplyvňujú verejnú mienku na Slovensku, resp. politiku Slovenskej republiky, môžu mať vplyv na ochranu ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a teda regulácia takýchto informácií je v záujme ochrany práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti.

Taký výklad zákonnej povinnosti objektivity, ktorý by znamenal, že šírenie nepresných, skreslených alebo nepravdivých informácií o izraelsko-palestínskom konflikte alebo zaujaté a neobjektívne stráňenie jednej zo strán izraelsko-palestínskeho konfliktu v rámci spravodajstva, nepredstavuje porušenie zákonnej povinnosti objektivity, by bol výkladom zákona vedúcim k neprijateľným dôsledkom z hľadiska účelu zákonnej povinnosti objektivity, a preto je takýto výklad zákonnej povinnosti objektivity neprípustný. Nie je možné konštatovať, že poskytovanie nepresných alebo nepravdivých správ o obdobných medzinárodných konfliktoch nemá vplyv na ochranu verejných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a teda šírenie nepresných alebo nepravdivých správ, resp. dezinformácií o týchto medzinárodných konfliktoch je ústavným právom vysielateľa, ktoré nemôže byť obmedzené.

Kedže, ako bolo uvedené vyššie, podľa Európskeho súdu pre ľudské práva sankcia uložená za účelom „zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov“ zodpovedala „legitímnejmu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“ Dohovoru (rozhodnutie NIT S.R.L. v. Moldavsko) a opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa, ktoré „bolo určené na zabezpečenie práva verejnosti na vyvážené a nezaujaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch“, „sledovalo cieľ „ochrany práv iných““ (rozhodnutie ATV Zrt v. Maďarsko), **argumentáciou a minori ad maius** (t. j. ak niečo platí pre menej významnú skutočnosť, potom to určite platí aj pre významnejšiu skutočnosť) možno vyvodiť, že ak možno vynucovať vyvážené a nestranné spravodajstvo za účelom ochrany ústavného záujmu „práv iných“, potom **možno určite za účelom ochrany „práv iných“ vynucovať aj presné a pravdivé spravodajstvo** (pretože ako bolo uvedené vyššie, presnosť, resp. pravdivosť je „ústredným kritériom kvality žurnalistického sdelení“). Z vyššie citovaných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva teda možno vyvodiť, že aj obmedzenie slobody prejavu vysielateľa za účelom zachovať prístup verejnosti k presným a pravdivým informáciám v spravodajských programoch zodpovedá legitímnejmu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje článok 10 ods. 2 Dohovoru, ako aj čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Možno tiež podotknúť, že z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4035/14 zo dňa 30. 1. 2018 vyplýva, že **šírenie nepravdivých alebo manipulatívnych informácií s potenciálom ovplyvniť množstvo divákov môže byť dôvodom na obmedzenie slobody prejavu vysielateľa v záujme ochrany ústavných záujmov** podľa čl. 17 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ktorá je súčasťou aj slovenského právneho poriadku ako ústavný zákon č. 23/1991 Zb. a ktorej čl. 17 ods. 4 je identický s čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) a že českým zákonom o provozování rozhlasového a televizního vysílání (č. 231/2001 Sb.) stanovené **požiadavky pravdivosti, objektívnosti a vyváženosti** vysielaných programov **majú ústavnú oporu z dôvodu ochrany nevyhnutných požiadaviek na vedenie informovanej, demokratickej diskusie o veciach verejného záujmu**. Ústavný súd Českej republiky v tomto náleze uviedol:

„51. Listina základních práv a svobod v čl. 17 odst. 4 umožňuje omezení svobody projevu, je-li to nezbytné, též pro bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Obsahové požadavky na reportáže mohou podle okolností věci nalézt oporu i v těchto mezích (např. v případech šíření poplašné zprávy, ohrožení utajované informace, či obecně **při rozšiřování nepravdivých či manipulativních informací s potencií ovlivnit množství diváků**), neboť zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu (čl. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky).

52. V posuzované věci zjevně nešlo o uplatnění některé z těchto mezí, neboť sporná reportáž nebyla ohrožením jmenovaných hodnot. To však neznamená, že by se požadavky § 31 odst. 3 zákona o vysílání nemohly uplatnit i v dalších případech, které **stricto sensu hodnoty čl. 17 odst. 4 Listiny ještě neohrožují**.

53. Představují-li totiž masová média zásadní faktor v permanentním procesu tvorby názorů a nakonec též tvorby vůle jednotlivců, společenských skupin, ale i politických institucí, slouží tím k naplnění konstitutivních znaků demokratické pluralitní společnosti (odst. 35–38 výše). **Jde o další hodnoty ústavního pořádku** (zejména čl. 1 odst. 1, čl. 5 a 6 Ústavy, čl. 2 odst. 1, čl. 22 Listiny), jejichž ochrana legitimuje omezení svobody projevu nad rámce důvodů uvedených v čl. 17 odst. 4 Listiny [tzv. ústavně imanentní meze ústavně zaručených práv; srov. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 42/02 ze dne 26. 3. 2003 (N 42/29 SbNU 389; 106/2003 Sb.)]. **Zákonem uložené požadavky pravdivosti, objektivity a vyváženosti** vysílaných pořadů pak nacházejí ústavní oporu právě z tohoto důvodu: **ochraně nezbytných požadavků pro vedení informované, demokratické diskuse o věcech veřejného zájmu.**“

Skutočnost, že šíření nepravdivých informací, resp. dezinformací může být legitimně obmedzené v zájme ochrany ústavních záujmů vyplývá aj z nedávneho nálezu Ústavného súdu Českej republiky. Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. I. ÚS 1927/24 zo dňa 11. 3. 2025 uviedol:

„20. Ústavní soud nezpochybňuje **legitimní zájem státu bránit se různými způsoby proti šíření dezinformací všeho druhu** [k pokusům o jejich definici a kategorizaci na dezinformace v užším smyslu, misinformace a malinformace viz např. WARDLE, C., DERAKHSHAN, H.: Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making, Council of Europe, report DGI(2017)09, 2017, s. 20], **neboť mohou způsobit vážné škody a poruchy v jednotlivých lidských životech, společnosti a v chodu demokratického státu.** (...)“

21. Je třeba v této souvislosti zdůraznit, že ani šíření dezinformací není vyňato z dosahu čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny v tom smyslu, že by je bylo možno (poté, co budou takto kvalifikovány, což samo o sobě nemusí být jednoduché) bez dalšího jakkoli omezit a postihovat za libovolným účelem. (...) I na šíření dezinformací se tedy ústavní garance svobody projevu plně uplatní, **a lze je tedy omezit jen zákonem a za podmínek čl. 17 odst. 4 Listiny, tzn. je-li to nezbytné v demokratické společnosti a jen pro dosažení přípustných cílů, tj. pro ochranu práv a svobod druhých, pro bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, pro ochranu veřejného zdraví a mravnosti.** V tomto kontextu pak samozřejmě platí, že **škodlivost dezinformací, resp. projevu, který znaky dezinformací vykazuje, představuje faktor podstatný při poměrování legitimacy a nezbytnosti omezení svobody takového projevu; představitelných situací ústavně přípustných omezení šíření dezinformací tedy zřejmě může být více, ne však neomezeně.**“

Na základe vyššie uvedeného teda možno konštatovať, že vplyv na ústavné záujmy uvedené v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR môže mať aj informácia, z ktorej vyplýva, ktorá strana medzinárodného konfliktu spôsobila smrť slovenského občana. Informácia, čo spôsobilo smrť slovenského občana a kto je zodpovedný za jeho smrť, teda nemôže byť z hľadiska zákonnej povinnosti objektivitý irelevantná a nemožno akceptovať záver, že z Ústavy SR vyplýva ústavné právo vysielateľa šíriť nepresné alebo nepravdivé informácie o takejto udalosti.

* * *

Po vysporiadaní sa s argumentáciou účastníka konania ohľadom ústavnej prípustnosti obmedzovania slobody prejavu vysielateľa za účelom vynucovania presnosti a pravdivosti spravodajstva o úmrtí slovenského občana v Izraeli je potrebné pristúpiť k posúdeniu otázky, **či v predmetnom prípade išlo**

o takú mieru nepresnosti odovysielanej informácie, ktorá zakladá porušenie zákonnej povinnosti objektivity spravodajského programu v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Ako bolo uvedené vyššie, potrebná miera naplnenia jednotlivých kritérií objektivity vždy závisí od okolností konkrétneho prípadu – a teda aj potrebnú mieru naplnenia kritéria presnosti treba posúdiť podľa okolností konkrétneho prípadu.

Na jednej strane je potrebné konštatovať, že titulok predmetného spravodajského príspevku znel: „*Úlomky z dronu zabili Slováka*“ a prvá veta predmetného príspevku znela: „*Úlomky zostrelného dronu zasiahli v Izraeli 27-ročného muža z Bratislavy.*“.

Na druhej strane však treba zohľadniť skutočnosť, že informácie o tom, že príčinou smrti slovenského občana Michaela Samaru bol iba libanonský dron, neboli v ďalšej časti spravodajského príspevku prezentované jednoznačne, pretože okrem informácie, že Michaela Samaru zranili úlomky z libanonského dronu, odznela aj informácia, že „*izraelská protivzdušná obrana dron zostrelila*“, a až následne po zostrelení dronu izraelskou protivzdušnou obranou úlomky z tohto dronu zranili Michaela Samaru. Požitá veta v spravodajskom príspevku teda naznačuje, že Michaela Samaru nezasiahol cielený útok libanonského dronu, ale zasiahli ho úlomky dronu, ktoré vznikli v dôsledku zásahu a roztrieštenia dronu zo strany izraelskej protivzdušnej obrany. Následne bolo v spravodajskom príspevku odovysielané vyjadrenie brata Michaela Samaru (Georgea) **naznačujúce, že smrť Michaela Samaru spôsobila raketa** („*neďaleko neho vybuchla raketa, ktorá bola odstrelená*“), čo mohlo pre divákov implikovať, že išlo o izraelskú raketu, ktorá bola vystrelená na libanonský dron.

V spravodajskom príspevku bolo konkrétne uvedené nasledovné:

Moderátorka: „*Úlomky zostrelného dronu zasiahli v Izraeli 27-ročného muža z Bratislavy.*“

Moderátor: „*Tri dni bojoval v nemocnici o život.*“

Redaktor: „*Všetko sa to stalo tento utorok okolo obeda v meste Nahalia na severe Izraela. Takto letel libanonský dron ponad mesto. Po tom, ako izraelská protivzdušná obrana dron zostrelila, úlomky z neho zranili 18-tich ľudí. Medzi nimi aj 27-ročného Michaela z Bratislavy.*“

George, brat zosnulého: „*Išiel k jednému kamarátovi, niekedy okolo obeda. A v tom momente, keď stál niekde na križovatke alebo zastal na semafore, tak zrazu niekde neďaleko neho vybuchla raketa, ktorá bola odstrelená. (...)*“

Možno konštatovať, že ak by v predmetnom spravodajskom príspevku bola teoreticky odovysielaná iba nepravdivá informácia, že slovenského občana Michaela Samaru samostatne zabil cielený útok z libanonského dronu (bez spoluúčasti izraelskej rakety) alebo nepravdivá informácia, že ho samostatne zabila izraelská raketa (bez spoluúčasti libanonského dronu), išlo by o jednoznačnú informáciu, ktorá by znamenala buď jednoznačnú zodpovednosť libanonského radikálneho hnutia Hizballáh (ktorý svojimi útokmi na Izrael podporuje hnutie Hamas a Palestínu) alebo jednoznačnú zodpovednosť izraelskej vlády, a preto by táto informácia bola z hľadiska vplyvu na verejnú mienku významná, a nepravdivosť takejto informácie by mohla byť z tohto dôvodu relevantná aj z hľadiska porušenia zákonnej povinnosti objektivity.

Avšak zo znenia predmetného spravodajského príspevku je zrejmé, že v príspevku boli odovysielané informácie svedčiace o tom, že išlo o reťaz navzájom prepojených príčin, a že podiel na smrti slovenského občana má nielen libanonský dron, ale má ho najmä izraelská raketa, keďže je zrejmé, že libanonský dron na slovenského občana nezaútočil, ale spúšťačom celej tragickej situácie bolo vystrelenie izraelskej rakety, ktorá dron zostrelila a roztrieštila, v dôsledku čoho úlomky dronu zasiahli slovenského občana.

Preto nie je možné tvrdiť, že odovysielaný spravodajský príspevok tým, že jeho titulok znel: „*Úlomky z dronu zabili Slováka*“ a v príspevku bolo uvedené, že slovenského občana zranili a usmrtili úlomky z libanonského dronu, preniesol jednoznačnú zodpovednosť za smrť slovenského občana z jednej

strany konfliktu (z Izraela) na druhú stranu konfliktu (na Hizballáh, resp. na Palestínčanov) a tým významne skreslil realitu a informovanie o izraelsko-palestínskom konflikte.

Možno teda konštatovať, že keďže v predmetnom spravodajskom príspevku bola uvedená aj informácia naznačujúca, že bezprostredným spúšťačom celej tragickej udalosti bolo vystrelenie izraelskej rakety, ktorá libanonský dron zostrelila a roztrieštila, ako aj informácia od brata Michaela Samaru, ktorý vo svojom vyjadrení naznačil, že Michaela usmrtila raketa, a keďže tieto informácie pôsobili vyvažujúco voči informáciám, že slovenského občana zabili úlomky libanonského dronu, predmetný spravodajský príspevok nemal potenciál jednoznačne ovplyvniť verejnú mienku – a to jednostranne buď v neprospech alebo v prospech niektorej zo strán izraelsko-palestínskeho konfliktu.

Vzhľadom na vyššie uvedené všeobecné východiská posudzovania, vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti prípadu (najmä vzhľadom na skutočnosť, že v spravodajskom príspevku bola uvedená aj informácia o tom, že bezprostredným spúšťačom celej tragickej udalosti bolo vystrelenie izraelskej rakety, ktorá libanonský dron zostrelila, ako aj vyjadrenie brata Michaela Samaru, že Michaela usmrtila raketa) a vzhľadom na princíp minimalizácie zásahu do základných práv (konkrétne do práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií), ktorý vyplýva z čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, možno konštatovať, že v predmetnom spravodajskom programe *Televízne noviny*, a v rámci neho v príspevku *Úlomky z dronu zabili Slováka*, odvysielanom na televíznej programovej službe TV MARKÍZA dňa 9. 8. 2024 o cca 19:50:27 hod., **neprišlo k nedodržaniu kritéria presnosti v takej miere, aby to malo za dôsledok porušenie zákonnej povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť spravodajského programu v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.